

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

Definitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen of waar na het treffen van maatregelen nog restrisico's overblijven, met de kans dat deze risico's zich voordoen. De verhouding wordt uitgedrukt in een ratio.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

Beleid voor weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het beleid ten aanzien van risico's en weerstandsvermogen hebben wij vastgelegd in de Nota Reserves, Voorzieningen, Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017. Wij streven na om geen onnodige risico's te lopen, en zoveel mogelijk risico's af te dekken, mits financieel verantwoord. Risico's die niet worden afgedekt door bijvoorbeeld een verzekering of een voorziening, moeten kunnen worden opgevangen door de beschikbare weerstandscapaciteit.

De definitie van een risico luidt als volgt: *De kans op het optreden van een gebeurtenis, die zowel positieve als negatieve gevolgen voor de gemeente kan hebben, waarvan de omvang nog onbekend is, maar van materiële betekenis kan zijn (groter dan N 250).* Eenvoudiger gezegd bestaat een risico dus uit kans * impact. In lijn met de genoemde beleidsnota hanteren we voor wat betreft de kans van voordoen in de basis drie varianten: lage kans (25%), gemiddelde kans (50%) en hoge kans (75%). Waar deze varianten niet volstaan, hebben we dit aangepast in 0,1%, 5% en 100%. Voor wat betreft de impact, zijn er drie varianten mogelijk:

1. Als de impact redelijk goed in te schatten is: als vaste waarde;
2. Als de impact moeilijker in te schatten is: met een bandbreedte, waarin we een onder- en bovengrens geven en we rekenen met het gemiddelde;
3. Als de impact (nog) niet in te schatten is: als pm.

Bij risico's met een incidenteel karakter hanteren we een factor van 1, omdat het risico zich in één keer voor zal kunnen doen. Voor risico's met een structureel karakter hanteren we een factor van 5, gebaseerd op het lopende begrotingsjaar en de vier begrotingsjaren erna. Dat betekent dat de weerstandscapaciteit vijf maal zo groot moet zijn dan het totaalbedrag van het structurele risico.

De kwaliteit van het weerstandsvermogen wordt bij de begroting en jaarstukken gemeten. Dat wil zeggen dat we het weerstandsvermogen actualiseren en ook de risico's opnieuw beoordelen. Zo kan het zijn dat er telkens nieuwe risico's worden geïdentificeerd en dat eerder geconstateerde risico's verdwijnen.

Overzicht risico's

Hieronder een overzicht van de risico's die op dit moment nog bestaan of nieuw zijn.

Totaal lijst risico's		Nieuw / bestaand	Hoger / gelijk / lager risico t.o.v. JS22
Algemene risico's			
1	Algemene uitkering Gemeentefonds	Bestaand	P.M.
2	Fiscaliteiten	Bestaand	P.M.
3	Dividenden	Bestaand	Hoger
4	Verleende borgstellingen voor instellingen	Bestaand	Lager
5	Oplopende rentelasten	Bestaand	P.M.
6	Positie waarborgfonds sociale woningbouw (WSW)	Bestaand	Lager
Risico's sociaal domein			
7	Participatiewet	Bestaand	P.M.
8	Jeugdzorg	Bestaand	Hoger
9	Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	Bestaand	P.M.
10	Openeinderegelingen voor inkomensondersteunende regelingen	Bestaand	P.M.

Overige risico's				
11	Onderwijshuisvesting voortgezet bijzonder onderwijs	Bestaand	P.M.	
12	Daling en stijging leerlingen onderwijshuisvesting	Bestaand	P.M.	
13	Nieuwbouw voortvloeiende uit Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	Bestaand	P.M.	
14	CAO stijging	Nieuw	-	
15	Grondexploitaties	Bestaand	Lager	
16	Impact nieuwe Omgevingswet en Wkb op leges omgevingsvergunningen	Bestaand	P.M.	
17	Aanvullende investering Kindcentrum Florabuurt	Bestaand	P.M.	
18	Stijging energie prijzen	Bestaand	Lager	
19	Subsidie versnellingsafspraken Rivium	Bestaand	Lager	
20	Realiseren besparingen	Nieuw	-	
21	Onderwijshuisvesting Oostgaarde	Nieuw	-	

Berekening benodigde weerstandscapaciteit (=risico's)

De risico's die gekwantificeerd zijn en daarbij de basis voor de 'benodigde weerstandscapaciteit' vormen, staan in onderstaande tabel weergegeven.

	Berekening benodigde weerstandscapaciteit / risico's	I/S*	Kans	Impact	Risicobedrag							
					2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Nr.	Risico = kans * impact											
1	Algemene uitkering - herverdeling gemeentefonds	S	50%	3.200	N 0	N 0	N1.600	N1.600	N1.600	N1.600	N1.600	N1.600
3	Dividenden	S	50%	547	N274	N274	N424	N424	N424	N424	N424	N424
4	Verleende borgstellingen voor instellingen	S	5%	7.290	N365	N365	N365	N365	N365	N365	N365	N365
6	Positie waarborgfonds sociale woningbouw (WSW)	I	0,1%	289.511	N290	N290	N290	N290	N290	N290	N290	N290
7	Participatiewet	S	50%	2.001	N1.001	N856	N900	N1.140	N1.140	N1.140	N1.140	N1.140
8	Jeugdhulp	S	50%	2.725	N 0	N1.909	N2.606	N2.725	N2.725	N2.725	N2.725	N2.725
14	CAO stijging	S	75%	500	N375	N375	N375	N375	N375	N375	N375	N375
15	Grondexploitaties	I	100%	-633	V633	V633	V633	V633	V633	V633	V633	V633
15	Grondexploitaties	I	100%	2.925	N2.925	N2.925	N2.925	N2.925	N2.925	N2.925	N2.925	N2.925
17	Aanvullende investering Kindcentrum Florabuurt	I	50%	813	N407	N407	N407	N407	N407	N407	N407	N407
18	Stijging energie prijzen	I	50%	200	N100	N100	N100	N100	N100	N100	N100	N100
19	Subsidie versnellingsafspraken Rivium	S	25%	212	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N53	N53
20	Realiseren besparingen	S	50%	700	N700	N1.000	N1.300	N1.600	N1.900	N2.200	N2.600	N3.000
Subtotaal structureel					N2.714	N4.778	N7.569	N8.228	N8.528	N8.828	N9.281	N9.681
Totaal, structurele risico's vermenigvuldigt met 5 jaar					N16.656	N26.978	N40.933	N44.226	N45.726	N47.226	N49.491	N51.491

* I = Incidenteel (1 jaar) S = Structureel (5 jaar)

Bepaling beschikbare weerstandscapaciteit en weerstandsratio

Hieronder staat de beschikbare weerstandscapaciteit en de berekening van de weerstandsratio. De bestemmingsreserves zijn cf. het Provinciaal Toezichtkader geen onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. De ratio loopt terug vanwege oplopende risico's van met name de herverdeling van het gemeentefonds, de hervormingsagenda Jeugd en de besparingsmaatregelen. Daarnaast daalt de beschikbare weerstandscapaciteit vanwege de vanaf 2026 negatieve begrotingsresultaten.

Beschikbare weerstandscapaciteit	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Post onvoorzien	V33	V33	V33	V33	V33	V33	V33	V33

Algemene Reserve minimumniveau *	V10.000	V10.000	V10.000	V10.000	V10.000	V10.000	V10.000	V10.000
Algemene reserve *	V153.262	V153.620	V157.920	V156.050	V150.720	V143.329	V133.588	V120.634
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	V163.295	V163.653	V167.953	V166.083	V160.753	V153.362	V143.621	V130.667

*) Reserves: stand per 1-1

Berekening weerstandratio	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Benodigde weerstandscapaciteit	N16.656	N26.978	N40.933	N44.226	N45.726	N47.226	N49.491	N51.491
Beschikbare weerstandscapaciteit	V163.295	V163.653	V167.953	V166.083	V160.753	V153.362	V143.621	V130.667
Weerstandratio	9,8	6,1	4,1	3,8	3,5	3,2	2,9	2,5

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten schrijft voor dat we door middel van kengetallen inzicht geven in onze financiële positie. Gemeenten zijn vrij om hier zelf duiding aan te geven. Niettemin heeft de provincie Zuid-Holland in een themacirculaire een aantal signaleringswaarden aangegeven. De signaleringswaarden staan in onderstaande tabel.

Signaleringswaarden provincie Zuid Holland voor ratio's	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1b netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
2 solvabiliteit	>50%	20-50%	<20%
3 grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4 structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5 belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

In de onderstaande tabel is een totaaloverzicht verstrekt van de verschillende ratio's. In de tabellen die volgen is inzichtelijk gemaakt hoe enkele ratio's zich ontwikkelen ten opzichte van de Najaarsnota 2022 en de Voorjaarsnota 2023. In deze begroting zien wij over het algemeen een verbetering van diverse indicatoren. Dit komt mede omdat in de besparingsvoorstellen rekening gehouden wordt met verwachte onderrealisaties van investeringskredieten en groot onderhoud.

Financiële ratio's	Rekening 2022	Begroting 2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1a netto schuldquote	17,0%	26,5%	39,3%	47,0%	57,0%	67,9%	77,6%	84,6%	95,5%	102,3%
1b netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	16,8%	26,4%	39,2%	46,9%	56,8%	67,8%	77,5%	84,5%	95,4%	102,2%
2 solvabiliteit	62,8%	58,7%	54,5%	53,3%	50,0%	46,0%	42,5%	40,2%	36,0%	32,1%
3 grondexploitatie	1,7%	1,9%	1,9%	1,8%	1,1%	1,5%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4 structurele exploitatieruimte	7,4%	1,2%	1,0%	2,1%	-0,8%	-2,2%	-3,1%	-4,1%	-5,5%	-6,6%
5 belastingcapaciteit	79,9%	71,0%	68,3%	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
6 debt service coverage ratio	3,3	1,5	1,5	2,1	1,2	0,9	0,8	0,8	0,6	0,5
7 afschrijvingsratio	3,3%	3,3%	4,1%	5,1%	5,5%	6,2%	6,4%	6,9%	7,2%	7,5%

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (1a en 1b)

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten op de eigen middelen drukken. De schuldquote is ten opzichte van de Voorjaarsnota afgenomen vanwege het uitgangspunt dat er minder leningen hoeven te worden aangetrokken omdat er minder dan begroot wordt uitgegeven. De schuldquote stijgt in de loop van de tijd. De voornaamste oorzaak hiervan is dat vanwege investeringen er leningen nodig zijn.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen geeft dezelfde ratio weer, maar dan zonder verstrekte leningen aan andere organisaties. De omvang van deze verstrekte leningen is dermate laag dat deze ratio dezelfde uitkomst heeft als de netto schuldquote.

Netto schuldquote (gecorr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
-----------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

NJN 2022	30,1%	43,0%	49,9%	61,0%	68,9%	79,7%	86,2%	99,0%	
VJN 2023	31,8%	46,5%	54,4%	63,6%	75,4%	86,7%	100,7%	114,2%	128,0%
Begroting 2024		39,2%	46,9%	56,8%	67,8%	77,5%	84,5%	95,4%	102,2%

Solvabiliteitsratio (2)

Dit cijfer geeft het percentage eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen weer. De solvabiliteit verslechtert licht omdat de begrotingsresultaten afnemen. In de toekomst daalt deze vanwege het voorziene aantal aan te trekken leningen.

Solvabiliteit	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
NJN 2022	59,0%	56,9%	56,2%	53,6%	51,2%	48,0%	45,8%	42,5%	
VJN 2023	56,4%	53,9%	52,9%	50,6%	46,8%	43,0%	39,1%	34,7%	30,1%
Begroting 2024		54,5%	53,3%	50,0%	46,0%	42,5%	40,2%	36,0%	32,1%

Grondexploitatie (3)

Dit cijfer geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van grond) is ten opzichte van de totale baten. Met 1,9% zit deze ratio ruimschoots in de categorie minst risicovol.

Structurele exploitatieruimte (4)

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Het kengetal wordt berekend door de incidentele baten en lasten en de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves te corrigeren op het jaarrekeningresultaat. Deze ratio is positief. Door het negatieve begrotingsresultaat is deze vanaf 2026 negatief.

Gemeentelijke belastingcapaciteit (5)

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent dit dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Onze lokale belastingen (OZB, afval- en rioolheffing) zijn laag. Om in aanmerking te komen voor financiële steun vanuit het Rijk (art. 12-status), moeten de lokale belastingen ten minste 120% van het landelijk gemiddelde zijn.

Debt Service Coverage Ratio (6)

Deze ratio geeft een goed beeld van de ruimte die rente en aflossingen innemen in de exploitatie en geeft aan welk deel van de vrij beschikbare geldstroom opgaat aan rente en aflossingen. In de ideale situatie is deze ratio minstens 1. Over 2024 is deze 1,5.

Debt Service Coverage Ratio	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Resultaat voor bestemming	-1.206	4.023	-2.448	-6.961	-7.822	-9.741	-12.955	-15.981
Afschrijving	10.791	12.500	13.326	15.116	15.777	16.989	17.990	18.821
Rente	862	1.991	2.870	3.899	4.836	5.421	5.888	6.244
EBITDA (A)	10.447	18.514	13.748	12.054	12.791	12.669	10.923	9.084
Rentelasten	862	1.991	2.870	3.899	4.836	5.421	5.888	6.244
Aflossingen bestaande leningen	4.692	4.692	4.692	4.192	4.192	4.192	4.192	4.192
Aflossingen nieuwe leningen	1.412	2.343	3.549	5.032	6.247	7.102	8.270	9.102
Rente + Aflossing (B)	6.966	9.027	11.110	13.123	15.275	16.714	18.350	19.538
DSCR (A/B)	1,5	2,1	1,2	0,9	0,8	0,8	0,6	0,5

Debt Service Coverage Ratio	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
NJN 2022	1,6	3,1	3,0	1,8	1,3	1,1	0,9	0,8	
VJN 2023	0,6	2,1	2,2	1,3	0,9	0,7	0,6	0,5	0,4
Begroting 2024		1,5	2,1	1,2	0,9	0,8	0,8	0,6	0,5

Afschrijvingsnorm (7)

De afschrijvingsnorm is strikt genomen geen financieel kengetal, zoals dat in het bedrijfsleven ook gebruik wordt. Het geeft niettemin een indruk van de ruimte die afschrijvingslasten in de totale

begroting opnemen. Uit onderstaande tabel blijkt dat het percentage de komende jaren toeneemt vanwege ten opzichte van de afschrijvingen verwachte relatief hoge investeringen.

Afschrijvingsratio	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Totaal afschrijvingslasten (A)	10.791	12.500	13.326	15.116	15.777	16.989	17.990	18.821
Totaal exploitatielasten (B)	260.538	243.705	243.529	244.246	245.431	246.263	248.698	252.321
Afschrijvingsratio (A/B*100)	4,1%	5,1%	5,5%	6,2%	6,4%	6,9%	7,2%	7,5%

Vergelijk afschrijvingen/investeringen	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Totaal afschrijvingslasten	10.791	12.500	13.326	15.116	15.777	16.989	17.990	18.821
Totaal netto investeringen	40.377	35.342	41.138	35.328	33.059	24.559	32.665	23.806
Saldo afschrijvingen -/- investeringen	-29.586	-22.842	-27.812	-20.212	-17.282	-7.570	-14.675	-4.985

Algemene risico's

1. Algemene uitkering Gemeentefonds

Omschrijving risico

De algemene uitkering van het Gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron voor onze gemeente. Het risico bestaat hieruit dat de feitelijke inkomsten afwijken ten opzichte van de bedragen waar wij in de begroting rekening mee houden. In de praktijk blijkt vaak dat het Rijk werkt met 'dagkoersen', waardoor de wijzigingen in het fonds niet te voorspellen zijn.

Het fonds volgt voor een belangrijk deel de uitgaven van de Rijksoverheid, volgens de systematiek van 'samen de trap op, samen de trap af': als het Rijk meer uitgeeft, ontvangen gemeenten ook meer en andersom geldt hetzelfde. Waarbij de Rijksoverheid ook kortingen kan doorvoeren. Deze systematiek uit zich nu in relatief veel middelen tot en met 2026. Samen met o.a. een flinke opschalingskorting is er vanaf 2026 sprake van een sterk teruglopende algemene uitkering: het zogenaamde ravijnjaar.

Specifieke risico's

Er zijn verschillende onzekerheden met betrekking tot de hoogte van de algemene uitkering:

A. De moeilijkheid met betrekking tot het juist kunnen inschatten van de algemene uitkering en met name het **accres** (= groei van het fonds) is één van de grootste risico's. Te vaak is sprake van dagkoersen. Het belemmert het zorgvuldig kunnen voeren van de financiële huishouding. Met ingang van 2027 wordt een nieuw financieringssysteem ingevoerd. Deze nieuwe systematiek houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op het historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). De effecten hiervan zijn nog niet verwerkt in de meicirculaire 2023 en derhalve ook niet in de begroting 2024.

B. Het **BTW-compensatiefonds** (BCF) wordt verrekend met het gemeentefonds. De afgelopen jaren is er ruimte onder het BCF-plafond geweest, maar deze ruimte wordt wel beperkter. Dit komt omdat gemeenten meer gaan investeren en daarmee meer gaan declareren in het BCF. Onze provinciaal toezichthouder waarschuwt ons dat de situatie ook om kan slaan naar een overschrijding van het plafond. In dat geval zouden gemeenten gekort worden op de algemene uitkering. Vanuit het uitgangspunt dat wij de algemene uitkering reëel ramen, wordt vanaf de Najaarsnota 2022 het meerjarig geraamde voorschot in lijn gebracht met de verwachte meerjarige ruimte onder het plafond.

C. Het accres wordt altijd nagecalculeerd en verrekend in de Meicirculaire. Soms is er sprake van **onderuitputting** van de rijksbegroting in een bepaald jaar, waardoor de algemene uitkering naar beneden bijgesteld wordt.

D. In de Meicirculaire 2022 zijn de resultaten van de '**herziening gemeentefonds**' verwerkt. Capelle aan den IJssel komt hier negatief uit, waarbij al eerder rekening mee is gehouden in de begroting. Op basis van het ingroeipad is het maximale nadeel voor een gemeente € 37,50 per inwoner. Het feitelijke nadeel is € 84,75 per inwoner. Hiervoor ontvangt Capelle een suppletie-uitkering van 4,2 mln in 2024 en 3,2 mln in 2025 en volgende jaren. De suppletie-uitkering is structureel in de meerjarenraming opgenomen. In 2024 en 2025 vindt een evaluatie van het nieuwe verdeelstelsel 2023 plaats. Hierin zal ook de suppletie-uitkering betrokken worden. We lopen het risico dat het vervallen van de suppletie-uitkering van 3,2 mln niet wordt gedekt door de mogelijke positieve effecten van de evaluatie.

E. In de Meicirculaire 2023 hebben gemeenten extra **middelen voor Jeugdhulp** ontvangen voor de jaren 2024 en 2025 op basis van het financieel principeakkoord voor de Hervormingsagenda Jeugd die het Rijk en de VNG hebben bereikt. In het principeakkoord is afgesproken dat de huidige besparingsreeks van € 374 miljoen voor 2023, € 463 voor 2024, € 570 voor 2025 voor 2023 tot en met 2025 bevroren is op het niveau van € 374 miljoen. Voor 2026 staat de besparing, zoals voorzien, op € 961 miljoen en loopt op tot iets meer dan € 1 miljard voor 2027. Ook zijn afspraken gemaakt over de aanvullende besparing van € 100 miljoen voor 2024 en vanaf 2025 van € 500 miljoen, waarbij de Rijksoverheid de verantwoordelijkheid heeft om deze besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Voor 2024 geldt dat de geraamde extra besparing van € 100 miljoen vanwege een vertraging in de totstandkoming van de Hervormingsagenda Jeugd is vervallen.

Bandbreedte financiële gevolgen

Het gemeentefonds is erg onvoorspelbaar en het is niet mogelijk om de mogelijke effecten goed te kwantificeren. De ervaring van de afgelopen jaren is dat er zowel grote voor- als nadelen kunnen

ontstaan. Daarom staat dit bedrag op P.M.

Uitzondering hierop is de herijking van het gemeentefonds. Hierbij houden wij rekening met een bedrag van 3.200 en een kans van 50% vanaf 2026.

Beheersingsmaatregelen

De beheersingsmaatregelen zijn beperkt. Wij hebben geen invloed op de uitkomsten.

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2012

Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Financiën

Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

n.v.t.

Bewaking

De afdeling Financiën volgt de ontwikkelingen van het Gemeentefonds.

Ondernomen en mogelijke acties

De laatst gepubliceerde circulaire is de Meicirculaire 2023. Deze hebben wij verwerkt in deze Begroting en waar nodig verwerken wij deze in de Najaarsnota 2023.

2. Fiscaliteiten

Omschrijving risico

Belastingen worden geheven aan de hand van wet- en regelgeving die continu in beweging is. De jaaromvang van de fiscale afdrachten ligt tussen de 25- 28 miljoen. Omdat de gemeente op vele onderdelen opereert dient zij rekening te houden met bijzonderheden in de uitvoering van deze wetten en de interpretatie hiervan. Als voorbeeld is bijvoorbeeld dat onze gemeente ondanks de wetswijziging in 2019 in de btw vrijstelling voor sport toch ondernemer gebleven voor haar sportvoorzieningen. Dit houdt in dat de gemeente haar sportaccommodaties onder bepaalde voorwaarden belast blijven verhuren aan een sportbedrijf die dit commercieel exploiteert. De gemeente dient bij het hanteren van haar prijzen minimaal haar integrale kostprijs door te berekenen aan het sportbedrijf. Voor de vennootschapsbelasting gelden bijvoorbeeld strikte regels over bedrijfskosten, afschrijvingen, voorzieningen en waardering conform goedkoopmans gebruik die afwijken van wat voor gemeente gebruikelijk is (BBV en eigen toepassingsmethode). Dit houdt in dat hetgeen wat er gepresenteerd als resultaat in de jaarrekening en begroting van de gemeente niet overeenkomt met de (fiscale) winst die wij moeten hanteren bij het berekenen van de vennootschapsbelasting.

Bij het voeren van onze administratie zijn risico's te onderkennen die niet (direct) kunnen worden ondervangen. Als gevolg van onjuiste communicatie kan bijvoorbeeld aan een activiteit een onjuist btw regime worden gekoppeld of het btw regime is wel juist maar er worden facturen op geboekt die niet bij deze activiteit horen. Het laatste voorbeeld kan ook effect hebben op de vennootschapsbelasting. Als gevolg van het grote verloop neemt de kans op bovengenoemde omissies toe. Daarnaast kunnen er risico's ontstaan doordat in de voorbereiding tot besluiten geen fiscaal advies is gevraagd en achteraf blijkt dat de fiscale invulling onjuist is. Er wordt gewerkt aan een systeem om de kans op dergelijke zaken te ondervangen.

Kleine fouten in aangiften of interpretatieverschillen kunnen grote financiële gevolgen hebben gezien de formele rol van de Belastingdienst. Er zijn in deze begroting geen bedragen opgenomen voor dergelijke fiscale risico's.

Bandbreedte financiële gevolgen

P.M.

Beheersingsmaatregelen

Wij monitoren de landelijke ontwikkelingen en beoordelen de fiscale transacties van onze gemeente.

Verloop

1e moment van opname: Begroting 2014.

Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijkheden

Ambtelijk: afdeling Financiën

Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

Wij rapporteren over ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten of, als dat nodig is, afzonderlijk.

Bewaking

Er is specialistische kennis in huis en waar nodig wordt hier specialistische kennis voor ingehuurd om toe te zien op de juiste toepassing van de fiscale voorschriften.

Ondernomen en mogelijke acties

Wij werken aan Tax Control Framework (TCF) om nog betere grip te krijgen op de juiste toepassing van de fiscale wetten, fiscale ontwikkelingen en de risico's proberen te beheersen.

3. Dividenden

Omschrijving risico

Wij zijn aandeelhouder van onder andere Stedin N.V., N.V. Irado en B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides (Evides) en ontvangen hier jaarlijks dividend voor. Het risico bestaat hierin dat het dividend lager of hoger is dan waar wij in de begroting rekening mee houden.

Specifieke risico's

Stedin

Voor het dividend van Stedin bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot.

Op dit moment is Stedin in een traject om de vermogenspositie te versterken. Het investeringsniveau is de komende jaren, gezien de energietransitie, onverminderd hoog en daarmee ook de financieringsbehoefte. Stedin onderzoekt de mogelijkheid om nieuwe aandeelhouders aan zich te verbinden. Als dat niet of onvoldoende lukt, dan zal opnieuw gekeken worden naar de zittende aandeelhouders voor het aanschaffen van aandelen. De aandelenemissie kan gevolgen hebben voor het door ons te ontvangen dividend. Wij ramen het dividend op basis van de laatst beschikbare (openbare) informatie. In de Begroting 2024 is het begrote dividend voor 2024 en 2025 afgeraamd naar V 547 naar aanleiding van nieuwe prognose van Stedin.

Evides

Voor het dividend van Evides bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot. In onderstaande tabel is het jaarlijks begroot dividend weergegeven.

Irado

Wij bezitten, net als de gemeenten Schiedam en Vlaardingen, 1/3 deel van de aandelen. Op basis van de historische resultaten hebben wij een dividend begroot van 330. Bij de Voorjaarsnota 2023 is het begrote dividend voor 2024 incidenteel bijgesteld naar V 110 door oplopende kosten voor Irado. Voor het dividend van Irado bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Wij ontvangen ook jaarlijks dividend van de BNG. Jaarlijkse begroting is V 19.

Bandbreedte financiële gevolgen

Op dit moment is vooral het dividend van Stedin risicovol gezien de investeringsbehoefte van Stedin. Het nu geraamde dividend voor Stedin is op basis van de meest recente inzichten. Toch bestaat het risico dat het dividend niet of niet geheel gerealiseerd zal worden. Dit risico schatten wij in op een kans van 50%. Verder bevat de begroting van Irado een aantal risico's die, als zij zich voordoen, een hogere jaarlijkse bijdrage van de deelnemende partijen vragen en/of een lager dividend uitkeren.

Beheersingsmaatregelen

Wij volgen de ontwikkelingen rondom de wetgeving en de bestuursbesluiten van Stedin, Irado en Evides nauwlettend.

Verloop

Eerste moment van opname: Begroting 2016
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Financiën
Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

Wij rapporteren over de ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten.

Bewaking

De afdeling Financiën volgt de ontwikkelingen.

Ondernomen en mogelijke acties

Voor Stedin is in de Begroting 2024 voor 2024 en 2025 het begrote dividend verlaagd met N 400..

	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031
Stedin N.V.	V161	V847	V547	V547	V847	V847	V847	V847	V847	V847
Evides N.V.	V414	V426	V444	V582	V582	V582	V582	V582	V582	V582
Irado N.V.	V367	V330	V110	V330	V330	V330	V330	V330	V330	V330
BNG N.V.	V24	V9	V19	V19	V19	V19	V19	V19	V19	V19
Totaal	V966	V1.612	V1.120	V1.478	V1.778	V1.778	V1.778	V1.778	V1.778	V1.778

4. Verleende borgstellingen voor instellingen

Omschrijving risico

Voor de Dorpstraat 164 B.V. en Stichting IJsselland staan wij garant voor leningen die zij zijn aangegaan. Het risico bestaat hierin dat als deze organisaties niet meer aan hun verplichtingen tot terugbetaling kunnen voldoen, de leningverstrekker een beroep kan doen op ons.

Specifieke risico's

Vanwege aanvullende voorschriften van de provincie in het kader van het financieel toezicht, is dit een verplicht onderdeel geworden bij de bepaling van het weerstandsvermogen. Het betreft garanties voor leningen waarvoor de gemeente 100% borg staat, zonder betrokkenheid van een andere waarborginstelling. Het gaat om leningen aan St. IJsselland ziekenhuis en het Rijksmonument Dorpsstraat 164, in totaliteit een bedrag van 7.290 (bedrag per 31-12-2023).

Bandbreedte financiële gevolgen

De ervaring leert dat geen enkele borgstelling wordt aangesproken. Vanuit het voorzichtigheidsbeginsel is het raadzaam een percentage te hanteren om de risico's van deze borgstellingen te kwantificeren. Wij hebben dit percentage vastgesteld op 5%. Het risico komt dan uit op circa 365 (7.290 x 5%).

Beheersingsmaatregelen

De Verordening Borgstellingen Gemeente Capelle aan den IJssel 2020.

Verloop

Eerste moment van opname: begroting 2014.

Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijkheden

Ambtelijk: afdeling Financiën

Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

Wij rapporteren over de ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten.

Bewaking

Bij de toetsing van de jaarstukken van de betrokken instellingen wordt gelet op het risico voor de gemeente.

Ondernomen en mogelijke acties

Niet van toepassing.

5. Oplopende rentelasten

Omschrijving risico

Het risico bestaat dat wij op termijn onvoldoende rentelasten in onze begroting verwerkt hebben en dat de rentepercentages stijgen.

Specifieke risico's

Uit de liquiditeitsprognose blijkt dat er sprake is van een financieringsbehoefte gedurende, maar ook na, de looptijd van onze meerjarenbegroting. Door de toenemende financieringsbehoefte zal er sprake zijn van een oplopende rentelast. Gezien de hoge inflatiecijfers en de het beleid van de ECB met renteverhogingen de inflatie te beperken, is er een risico op stijgende rentelasten.

Bandbreedte financiële gevolgen

Alle op dit moment geprognosticeerde rentelasten zijn verwerkt in de begroting. Het gehanteerde rentepercentages vanaf 2023 is 3,5%.

Beheersingsmaatregelen

De beste beheersingsmaatregel is structureel en reëel evenwicht in de begroting te hebben. Hierbij dienen de inkomsten ten minste gelijk te zijn aan de uitgaven en de investeringen maximaal de afschrijvingslast te bedragen. Het resterend risico is dan een stijgend rentepercentage. Als het rentepercentage bij financieringsbehoefte hoger is dan het begrote rentepercentage (3,5%), dan kan als maatregel gekozen worden voor een kortere looptijd om de rentelast te drukken. Om hier een goede keuze in te maken zal dan ook het effect hiervan op de renterisiconorm worden meegenomen in de afweging.

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2018.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Financiën

Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

In deze risicoparagraaf zullen wij communiceren over de verwachte financiële ontwikkelingen.

Bewaking

Wij monitoren continu de ontwikkeling van de rente.

Ondernomen en mogelijke acties

Wij verwerken in de voorjaarsnota, begroting en najaarsnota de meerjarige ontwikkeling van de rente en stellen de te hanteren rentepercentages vast bij de begroting.

6. Positie waarborgfonds sociale woningbouw (WSW)**Omschrijving risico**

Wij zijn als tertiaire achtervang verantwoordelijk voor leningen van woningcorporaties, na het Waarborgfonds Sociale Waarborgfonds (WSW) en de woningcorporaties. Woningcorporaties trekken leningen aan om het bouwen en onderhouden van sociale huurwoningen te financieren. Het WSW staat hiervoor borg. Als een corporatie niet meer kan voldoen aan haar betalingsverplichtingen, neemt het WSW de leningen over, nadat verschillende woningcorporaties de noodlijdende corporatie heeft geholpen. Als deze niet toereikend zijn vraagt WSW rentelozeleningen op bij Rijk en gemeenten. Het Rijk staat voor 50% in de achtervang. 25% wordt verdeeld over alle gemeenten die borg staan en 25% wordt opgevraagd bij de gemeente die in de leningovereenkomst is genoemd. Tot op heden is op deze tertiaire achtervang nooit een beroep gedaan.

Vanaf augustus 2021 zijn de nieuwe generieke achtervangovereenkomsten van kracht. Hierdoor hoeft de gemeente niet meer per borgstelling mee te tekenen en kan de woningcorporatie tot aan het kredietplafond financiering aantrekken. Door de beoordeling van de financiële positie van de woningcorporaties door de Autoriteit woningcorporaties(Aw) is het risico beperkt.

Specifieke risico's

Niet van toepassing.

Bandbreedte financiële gevolgen

De woningcorporaties waarvoor de gemeente borg staat zijn Stichting Havensteder en Stichting Woonzorg. Het totale openstaande bedrag van deze corporaties is per 31 december 2023 289.511. De kans van voordoen schatten wij als zeer laag: 0,1%. Het totale risicobedrag komt daarmee op 290. In de paragraaf Financiering is nader uiteengezet hoe de borgstelling is opgebouwd.

Beheersingsmaatregelen

Wij volgen de ontwikkelingen nauwlettend.

Verloop

Eerste moment van opname: Begroting 2020.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Financiën
Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

Wij rapporteren over de ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten.

Bewaking

De afdeling Financiën volgt de ontwikkelingen door de berichtgeving van de VNG. Beoordeling van de jaarstukken van het WSW en de oordeelsbrieven van de Autoriteit woningcorporaties (Aw).

Ondernomen en mogelijke acties

Als gemeente hebben wij hier geen invloed op.

Risico's sociaal domein

7. Participatiewet

Omschrijving risico

Risico's met betrekking tot de ontwikkeling van de Rijksbijdrage BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten), Participatiebudget en Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw).

Specifieke risico's

BUIG

De uitkomsten van de definitieve BUIG van het lopende jaar worden jaarlijks pas op of rond 1 oktober bekend gemaakt. Deze kunnen in hoge mate afwijken van het (nader) voorlopig budget BUIG.

Prognoses voor de langere termijn zijn lastig te voorspellen. Op dit moment zijn wij al enige jaren voordeelgemeente; de kosten van de uitkeringen zijn lager dan de rijksvergoeding. Wij hebben in de begroting daarom ook een meerjarig overschot op de BUIG opgenomen. Wij voorzien dat dit overschot in de komende jaren afneemt en daarom nemen wij hiervoor voorzichtigheidshalve een risico voor op.

Bijzondere bijstand

De financiële bestaanszekerheid staat onder druk door de hoge inflatie en energiekosten, ook in Capelle. Bovendien verkeert Nederland momenteel in een lichte recessie waarvan het verloop slecht te voorspellen is. Als de inflatie en de energiekosten blijven stijgen en het economisch minder goed gaat is het reëel dat ook het beroep op de bijzondere bijstand stijgt.

Bandbreedte financiële gevolgen:

De bandbreedte bedraagt N 2.001 in 2024, N 1.712 in 2025, N. 1.800 in 2026 en N 2.279 vanaf 2027. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op 50%.

De ontwikkeling van de bandbreedte geeft het verschil weer tussen het definitieve BUIG-budget voor Capelle en de voorlopige budgetten die het Ministerie van SZW elk jaar vaststelt. De daling van het definitieve budget heeft te maken met lagere vaststelling van het definitieve Rijksmacrobudget voor 2022.

Beheersingsmaatregelen

De realisatie op het Participatiebudget en de BUIG wordt continu gemonitord om optimaal gebruik te maken van het budget. De impact van de verandering van de financiering van de loonkostensubsidie wordt nauwlettend in de gaten gehouden.

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2011

Geactualiseerd: elk P&C document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Samenleving

Bestuurlijk: Westerdijk

Communicatie

In de risicoparagraaf wordt aandacht gegeven aan de te verwachten financiële ontwikkelingen aangaande budgetten en bestedingen.

Bewaking

Wij rapporteren per P&C document en blijven de ontwikkelingen volgen.

Ondernomen en mogelijke acties

Bij de Najaarsnota worden de BUIG-budgetten meerjarig bijgesteld op basis van de prognoses van de GR IJsselgemeenten. Het bestedingsplan voor het participatiebudget van de GR IJsselgemeenten wordt telkens aan het begin van het jaar beoordeeld en de gemeentelijke budgetten worden, als daartoe aanleiding is, daarop aangepast bij de Voorjaarsnota. De Primitieve begroting Promen 2024 is verwerkt in de huidige begroting. Eventuele financiële consequenties uit het Ondernemingsplan Promen 2024, worden verwerkt in Najaarsnota 2023.

8. Jeugdzorg

Omschrijving risico

Risico's met betrekking tot de Jeugdwet.

Specifieke risico's

Het risico ontstaat door een aantal aspecten. Dit kan resulteren in zowel positief als negatief risico voor onze gemeentelijke begroting.

Deze aspecten zijn:

1. Wij gaan uit van een meerjarige inleg waarbij ons aandeel voor 2024 en verder 5,75% bedraagt van het totaal aan bijdragen van de deelnemende gemeenten. Dit gewogen gemiddeld percentage is gehanteerd voor de begroting 2024.
2. Er is een structurele toename zichtbaar van het zorggebruik en de toegewezen zorg. De financiële gevolgen hiervan zijn in de Begroting 2024 structureel meegenomen.
3. Naar aanleiding van de uitspraak van de Commissie van Wijzen is, in samenspraak met de gemeenten, besloten dat het kabinet extra middelen aan de gemeenten beschikbaar zal stellen voor de tekorten in de jeugdhulp. In de meicirculaire 2023 is voor het jaar 2024 incidenteel € 1.445 miljoen ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg opgenomen. De provincie, als wettelijk toezichthouder heeft aangegeven dat gemeenten de middelen tot en met 2028 mogen meenemen in hun begroting.
4. Bovenop de eerder afgesproken kostenbesparende maatregelen zijn conform het coalitieakkoord extra kostenbesparende maatregelen opgenomen voor 2024 en 2025 € 500 miljoen en voor 2027 en 2028 en daarna structureel € 511 miljoen. Het Rijk draagt het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. Door de val van het kabinet wordt dit onderdeel met meer onzekerheid omgeven, maar blijft sowieso wel budget neutraal. De gemeente Capelle aan den IJssel volgt de afspraken die Rijk en VNG hebben gemaakt waarbij wij de rijksmiddelen en de kostenbesparende maatregelen ook voor de jaren na 2026 structureel voor 100% in onze meerjarenbegroting meenemen. Voor 2023 zijn de extra inkomsten ook opgenomen in de Algemene uitkering en voor 2024 en verder houden wij rekening met een aflopende stelpost voor de extra inkomsten.
5. Daarnaast zijn er risico's die niet, of minder goed te kwantificeren zijn zoals:
 - o maatregelen zijn generiek doorgerekend, waardoor de Capelse situatie in positieve of negatieve zin kan afwijken,
 - o geen of te late compensatie daarvoor door het Rijk,
 - o sterkere groei van de vraag naar jeugdhulp,
 - o de te nemen maatregelen zijn complex en de uitvoering ervan vraagt veel van alle betrokken organisaties; de mate waarin de taakstelling gerealiseerd kan worden en de snelheid van de realisatie is daarvan afhankelijk,
 - o schaarser worden van personeel dat werkzaam is in de jeugdhulp.
6. De GRJR heeft in 2022 en 2023 aan het Rijk te kennen gegeven dat, op basis van de hervormingsagenda en de daaraan gerelateerde kostenbesparende maatregelen, een volledige realisatie van de taakstelling niet haalbaar wordt geacht.
7. Gecertificeerde instellingen en jeugdreclassering kunnen autonoom bepalen dat jeugdhulp nodig is. Daar kunnen wij niet rechtstreeks op sturen. Dit zijn veelal duurdere vormen van jeugdhulp.
8. We zien een sterke toename van de vraag naar lokale jeugdhulp. Daartegenover zien we een afname van de regionale jeugdhulp. Per saldo stijgt het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van Jeugdhulp. Oorzaken voor de lokale stijging zijn de verschuiving van regionaal ingekochte jeugdhulp naar lokale jeugdhulp via CJG, meer jeugdigen en gezinnen met een hulpvraag. Daarnaast leidt de inzet van het CJG op samenwerking met basisvoorzieningen tot meer ondersteuningsvragen.

Met ingang van de Begroting 2024 neemt de GRJR geen bedrag voor risico's voor jeugdhulp op in haar begroting.

Bandbreedte financiële gevolgen

1 t/m 3 en 5 t/m 8: PM

4: 50% lagere inkomsten c.q. 50% lagere besparingen op de uitgaven: 1.909 in 2025, 2.606 in 2026 en 2.725 vanaf 2027.

De totale omvang van de hogere inkomsten en kostenbesparende maatregelen is 3.817 in 2025, 5.211 in 2026 en vanaf 2027 jaarlijks 5.450.

De kans dat deze risico's zich voor zullen doen is op basis van onze verordening 50%.

Beheersingsmaatregelen

1. Aanstelling Toezichthouder Jeugdzorg.
2. Intensiveren van het contractmanagement met de aanbieders van jeugdhulp.
3. Komen tot afspraken met de huisartsen in Capelle over het verwijzen van jeugdigen naar de Stichting CJG Capelle aan den IJssel in plaats van rechtstreeks naar specialistische

jeugdhulpaanbieders. In 2022 is een pilot gestart bij meerdere huisartsen. Tevens komen tot afspraken met gecertificeerde instellingen en jeugdreclassering over samenwerking bij de hulp rondom jeugdigen.

4. Structureel overleg met de Stichting CJG Capelle aan den IJssel over het feitelijke (lokale) jeugdhulpgebruik en de benodigde middelen.

5. In het kader van de bezuinigingsopdracht, onderdeel 'kostenbeheersing Jeugd', voert onze gemeente een onderzoeksoopdracht uit.

6. In de hervormingsagenda jeugd wordt gestreefd naar verbetering van de toegang tot en kwaliteit van jeugdhulp en beheersing en verlaging van de kosten.

Verloop

1e moment van opname: Najaarsnota 2015.

Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Samenleving

Bestuurlijk: Faassen

Communicatie

P&C-documenten van de GR Jeugdhulp Rijnmond en de Stichting CJG Capelle aan den IJssel.

Bewaking

Kwartaalrapportages van de GR Jeugdhulp Rijnmond en de Stichting CJG Capelle aan den IJssel.

Ondernomen en mogelijke acties

Wij zijn een onderzoek gestart in hoeverre de organisatie jeugdhulp geoptimaliseerd kan worden.

9. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Specifieke risico's

De uitvoering van de Wmo 2015 is onderhevig aan wet- en regelgeving. De Wmo 2015 is een openeinderegeling. Mede door de demografische ontwikkelingen (vergrijzing in Capelle) en invoering abonnementstarief is een toenemende vraag naar Wmo-voorzieningen ontstaan. Daarnaast is er een verschuiving zichtbaar van de zorgzwaarte van de Wmo- ondersteuning naar minder zware vormen van Wmo- ondersteuning. Tevens richt Rijksbeleid zich op langer thuis blijven wonen en extramuralisatie waardoor inzet van Wmo-maatwerkvoorzieningen langer nodig is. Mede hierdoor kunnen de gehanteerde uitgangspunten in werkelijkheid de komende jaren afwijken van de begrote uitgaven.

Daarnaast spelen binnen de Wmo de volgende ontwikkelingen/risico's:

- De commissie 'Toekomst Beschermd Wonen' adviseert de functies Beschermd wonen en maatschappelijke opvang verder te normaliseren. Concreet betekent dit minder opnames in een intramurale setting en meer opvang en begeleiding in de wijk. Deze extramuralisering is nu al merkbaar en zal de komende jaren verder toenemen. De doordecentralisatie zou ingaan in 2024 maar is (opnieuw) uitgesteld. De invoering vindt waarschijnlijk plaats met ingang van 2025. De verantwoordelijkheid verschuift van centrumgemeente Rotterdam naar alle zeven gemeenten in de Beschermd Wonen-regio, waaronder onze gemeente. Maatschappelijke Opvang wordt op een later tijdstip doorgedecentraliseerd. Het Regionaal Beleidsplan Maatschappelijke Ontwikkeling en Beschermd Wonen 2022-2026 is op 7 februari 2022 door uw raad vastgesteld. Bij de overgang van taken hoort ook de overgang van middelen. Voor Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang komt er een nieuw objectief verdeelmodel waarbij ook de huidige middelen voor begeleiding worden meegenomen. Vanwege de onzekerheid over de financiële consequenties, is landelijk gekozen voor een ingroeipad van meerdere jaren. Wij ontvangen waarschijnlijk middelen met ingang van 2025. Gedurende het ingroeipad gaan de middelen geleidelijk over van centrumgemeente Rotterdam naar de regiogemeenten, waaronder Capelle. De Gemeente Rotterdam een meerjarenraming voor de regio gemaakt. Tot 2032 wordt geen tekort voorzien. Daarna kan een tekort ontstaan. De omvang daarvan is nog niet goed in te schatten.
- In de meerjarenbegroting zijn toekomstige prijsstijgingen en –indexaties niet meegenomen. Deze vloeien voort uit contractuele afspraken en toepassing van de AMvB (vaststellen reële kostprijs) en dienen periodiek herzien te worden. De richtlijn van de AMvB reële kostprijs schrijft voor dat voor Wmo-diensten (huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, persoonlijke

verzorging en dagbesteding) een reële kostprijs vastgesteld moet worden. Dit ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs van de levering van een Wmo-dienst en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van dezelfde dienst. Om tot een reële kostprijs te komen maken wij gebruik van de landelijk beschikbaar gestelde rekentool opgesteld binnen een samenwerking van de brancheorganisaties als ook de VNG. Toekomstige prijsindexaties zijn onvermijdelijk en financiële dekking dient uit de algemene accressen die aan het gemeentefonds toegevoegd worden gezocht te worden;

- In 2022 is de aanbesteding met betrekking tot de Wmo-hulpmiddelen afgerond. Indertijd was de verwachting dat de prijs voor de Wmo-hulpmiddelen gingen stijgen. Hiervoor is er in de Najaarsnota 2021 besloten tot het beschikbaar stellen van een aanvullend krediet. In het Najaar 2023 is bekend of dit krediet toereikend is;
- Eén van de hoofdpunten van de Wmo en dus ook van ons beleidskader is extramuralisering, dat wil zeggen dat mensen zo lang mogelijk en zo zelfstandig mogelijk blijven wonen. Om dit mogelijk te maken, zijn investeringen in de sociale basisinfrastructuur en preventie nodig plus inzet van maatwerkvoorzieningen voor een lange duur;
- De demografische groei binnen Capelle aan den IJssel laat een afvlakking zien in het aantal 65-plussers, alsook in de totale omvang van Capellenaren. Tevens is een trend zichtbaar dat de zorgzwaarte van de Wmo- diensten afvlakt naar minder zware vormen van ondersteuning. Rijksbeleid blijft de komende jaren gericht op extramuralisatie en langdurig thuis wonen, waardoor het in lijn der verwachting ligt dat de huidige indicaties Wmo een langere geldigheidsduur hebben dan voorheen om het langer zelfstandig thuis blijven wonen mogelijk te maken. Het is dan ook reëel te veronderstellen dat de kosten hierdoor voor Wmo- diensten op termijn zullen stijgen;
- In voorgaande jaarrekeningen is een risico opgenomen voor wat betreft resultaatgericht indiceren en financieren. In uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) is geoordeeld dat een Capellenaar die ondersteuning ontvangt vanuit de Wmo recht heeft op de hoogte te worden gebracht op hoeveel uren en minuten ondersteuning hij of zij kan rekenen. In een resultaatgerichte beschikking wordt geen tijd opgenomen. In plaats daarvan wordt het beoogde doel, het te behalen resultaat, omschreven. Capelle aan den IJssel werkt sinds 2015 resultaatgericht. Naar aanleiding van de uitspraken hebben wij ons beleid verder geoptimaliseerd en meer rechtszekerheid aangebracht in het resultaatgericht indiceren, door de Capellenaar op de hoogte te brengen welke huishoudelijke taken zij recht heeft en met welke frequentie en niet langer alleen een resultaat.

Bandbreedte financiële gevolgen:

P.M.

Beheersingsmaatregelen

Bewaken en monitoren van de meerjarige prognose, monitoren en volgen van landelijke ontwikkelingen, Implementeren van de ombuigingsmaatregelen Wmo.

Verloop

1e moment van opname: Voorjaarsnota 2014.

Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijkheden

Ambtelijk: afdeling Samenleving

Bestuurlijk: Wilson

Communicatie

De meest recente ontwikkelingen zijn opgenomen in deze omschrijving.

Bewaking

Wij rapporteren per P&C-document en blijven de ontwikkelingen volgen.

Ondernomen en mogelijke acties

In 2023 zijn wij gestart met een nadere data-analyse op lastenontwikkeling.

10. Openeinderegelingen voor inkomensondersteunende regelingen

Omschrijving risico

Inkomensondersteunende regelingen zijn succesvol bij hoog bereik en gebruik maar kunnen bij sterk toenemend gebruik zorgen voor oplopende kosten.

Specifieke risico's

Veel inkomensondersteunende maatregelen zoals de bijzondere bijstand en de individuele inkomensvoorschot zijn feitelijk succesvol wanneer het bereik en gebruik hoog is. Gezien de aard van de regelingen is uitsluiting van gebruik door Capellenaren niet mogelijk en niet gewenst.

Dit risico geldt elk jaar. Mogelijk stijgt het gebruik van de regelingen in 2024, omdat als gevolg van de hoge inflatie van de financiële bestaanszekerheid van meer Capellenaren onder druk zal komen te staan. Hoe dit daadwerkelijk uitpakt is in grote mate afhankelijk van de reparatie van de koopkracht door het kabinet in 2024.

Bandbreedte financiële gevolgen

P.M.

Beheersingsmaatregelen

De te nemen maatregelen zijn afhankelijk monitoring van de budgetten. Dit leidt tot eventueel bijstelling van beleid of aanpassing van het beschikbare budget.

Verloop

Eerste moment van opname: Najaarsnota 2018.

Geactualiseerd: elk P&C document sindsdien.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Samenleving

Bestuurlijk: Westerdijk

Communicatie

Communicatie via reguliere P&C-cyclus.

Bewaking

Budgetten worden gemonitord waarna bijstelling van beleid zou kunnen volgen of aanraming van het beschikbare budget.

Ondernomen en mogelijke acties

Met de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen zijn inwoners van onze gemeente, die de steun nodig hadden, geholpen.

Overige risico's

11. Onderwijshuisvesting voortgezet bijzonder onderwijs

Omschrijving risico

Dit risico gaat over de mogelijke financiële consequenties van de nieuwbouw voor het Comenius College

Specifieke risico's

In 2010 heeft uw raad een beschikking afgegeven voor de gefaseerde nieuwbouw van het Comenius College. De eerste fase is gerealiseerd en in gebruik genomen. De tweede fase wordt naar verwachting in 2028 opgeleverd. De beschikking van 2010 ging uit van een ruimtebehoefte, gebaseerd op 1.341 leerlingen. Op de teldatum 1 oktober 2022 had deze locatie echter 1.939 leerlingen. Een dergelijke stijging van het aantal leerlingen ten opzichte van de oorspronkelijke beschikking leidt waarschijnlijk tot de noodzaak van het realiseren van meer onderwijskundige vierkante meters.

Naar aanleiding van de gegevens van 2010 verwachtten wij destijds dat voor de tweede fase circa N 3.000 aan financiering nodig zou zijn voor de realisatie van de benodigde onderwijskundige vierkante meters (inclusief gymvoorziening, maar exclusief sloop, verhuizing en tijdelijke huisvesting). In beginsel gaan wij uit van de VNG normbedragen, maar wij monitoren ook de mate waarin realistische marktconforme investeringen zich verhouden tot deze normbedragen. Het laat zich moeilijk voorspellen hoe de normbedragen en het marktconforme prijspeil zich in de loop van de jaren ontwikkelen. Er is een bedrag van € 16,5 miljoen inclusief BTW opgenomen in onze meerjarenbegroting als investering gelijkmatig verdeeld over de jaren 2026 tm 2028. Aanbesteding zal nog plaats moeten vinden. Wij hebben de intentie om in het voorjaar 2024 een voorstel aan u voor te leggen over het investeringsbedrag. Dit bedrag zal in het jaar van of voorafgaand aan aanbesteding geïndexeerd moeten worden.

Daarnaast zijn er met betrekking tot de huisvesting van het Comenius College een aantal ontwikkelingen, zoals het leerlingenaantallen. Deze ontwikkelingen brengen mogelijk ook risico's met zich mee. In voorjaar van 2024 zullen wij nader ingaan op deze ontwikkelingen en de mogelijke risico's.

Bandbreedte financiële gevolgen

Vanwege de grote omvang van het krediet hebben wij, vooruitlopend op besluitvorming, in de meerjarenbegroting een bouwsom opgenomen ter hoogte van het gemiddelde van de weergegeven financiële bandbreedte.

Beheersingsmaatregelen

De komende jaren laten wij jaarlijks prognoses opstellen voor alle scholen in Capelle, naar aanleiding waarvan ook de financiële prognose voor de tweede fase van het Comenius College bijgesteld wordt.

Verloop

Eerste moment van opname: Begroting 2017. Geactualiseerd elk P&C-document sindsdien (soms ongewijzigd).

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Samenleving (en andere afdelingen)

Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

In de risicoparagraaf schenken wij aandacht aan de te verwachten financiële financieringsbehoefte voor de tweede fase van het Comenius College.

Bewaking

Naar aanleiding van prognoses brengen wij jaarlijks het aantal te verwachten vierkante meters en de financieringsbehoefte in kaart.

Ondernomen en mogelijke acties

Wij verwachten in het voorjaar van 2024 een voorstel voor de nieuwbouw voor te leggen aan uw raad.

12. Daling en stijging leerlingen onderwijshuisvesting

Omschrijving risico

Wij zijn over het algemeen geen eigenaar van schoolgebouwen, maar bezitten wel het zogenoemde 'economisch claimrecht'. Dit betekent dat het eigendom van een schoolgebouw naar de gemeente

terugvloeit, zodra het onderwijs in dit gebouw stopt. Wanneer scholen voornemens zijn om op termijn te sluiten, brengt dit zowel financiële als niet- financiële risico's met zich mee. Wanneer scholen daarentegen groeien, moet de gemeente zorg dragen voor voldoende adequate onderwijshuisvesting en hebben scholen recht op een bedrag voor eerste inrichting en onderwijsleerpakket. Dit brengt financiële risico's met zich mee.

Specifieke risico's

In zijn algemeenheid geldt dat indien een schoolbestuur besluit om een onderwijslocatie te sluiten en het bijbehorende gebouw over te dragen aan de gemeente, dat er dan sprake is van een (onvermijdelijke) permanente, dan wel tijdelijke groei van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Dit brengt mogelijk risico's met zich mee, zoals het verdwijnen van de maatschappelijke rol van een school in een buurt, extra kosten voor bijvoorbeeld sloop of onderhouds- en exploitatielasten.

Wanneer scholen groeien, moet de gemeente zorg dragen voor voldoende adequate onderwijshuisvesting, de kosten voor OZB en verzekeringen betalen en hebben scholen recht op een bedrag voor eerste inrichting en onderwijsleerpakket.

Bandbreedte financiële gevolgen

Niet te kwantificeren. De kans van voordoen beschouwen wij als gemiddeld (50%).

Beheersingsmaatregelen

Wij laten prognoses maken om de leerlingenontwikkeling te monitoren. Naar aanleiding daarvan maken wij een analyse over welke scholen wel en niet, binnen de huidige wet- en regelgeving, formeel als zelfstandige school (of nevenvestiging) kunnen blijven bestaan. Ook maken wij een analyse over welke scholen in de toekomst recht zouden kunnen krijgen op extra onderwijskundige ruimte en een financiële bijdrage aangaande eerste inrichting en onderwijsleerpakket. Hierover treden wij in overleg met de schoolbesturen.

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2017. Geactualiseerd elk P&C-document sindsdien (soms ongewijzigd).

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Samenleving en afdeling Dienstverlening
Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

In de risicoparagraaf schenken wij blijvend aandacht aan de te verwachten financiële ontwikkelingen aangaande de mogelijke opheffing van scholen, evenals aan de mogelijke financiële gevolgen van de stijging van het leerlingenaantal bij specifieke scholen.

Bewaking

Via het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' bespreken wij met de schoolbesturen de ontwikkelingen aangaande de leerlingenaantallen en de toekomst van onderwijshuisvesting.

Ondernomen en mogelijke acties

Jaarlijks laten wij leerlingenprognoses maken om de leerlingenontwikkeling te monitoren.

13. Prijsontwikkeling nieuwbouw scholen

Omschrijving risico

Dit risico gaat over de mogelijke prijsstijging van de ontwikkelingen voortvloeiende uit het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO).

Specifieke risico's

Bij vaststelling van de Voorjaarsnota 2022 heeft u besloten om een bedrag beschikbaar te stellen van in totaal 27.506 voor:

- nieuwbouw aan de Meeuwensingel voor De Horizon, De Klim-Op en voor enkele lokalen van de Montessorischool, inclusief gymzaal en Kinderlab; en
- nieuwbouw onderwijshuisvesting in de Florabuurt omgeving, inclusief gymzaal en Kinderlab.

In januari 2019 hebben wij een beschikking afgegeven voor de nieuwbouw Meeuwensingel waarin staat opgenomen dat vervangende nieuwbouw van de desbetreffende scholen wordt toegekend. Schoolbesturen kunnen hieraan dan ook rechten ontleen. Voor de nieuwbouw Florabuurt hebben wij (vooralsnog) geen beschikking afgegeven waarmee vervangende nieuwbouw wordt toegekend. De reden hiervoor is dat onderwijshuisvestingsontwikkelingen in Schenkel onlosmakelijk verbonden zijn

met de gebiedsontwikkeling Florabuurt. Uw raad heeft hierover in december 2021 besloten, met daarbij ook de intentie uitgesproken om nieuwbouw te realiseren voor De Triangel en De Klim-Op, locatie Bongerd.

Voor beide ontwikkelingen wordt voorgesteld om in de voorliggende Begroting 2024 - 2027 de kredieten aan te passen aan de prijsontwikkeling. In de huidige markt blijft het nodig om meerjarige voorspellingen te monitoren en waar nodig bij te sturen. In het eerste kwartaal van 2024 laten wij hierom de te verwachten benodigde budgetten voor onderwijshuisvesting onafhankelijk doorrekenen. Bij de ontwikkeling in de Florabuurt gaan wij er vanuit dat tijdelijke huisvesting niet nodig is. Indien dit wel nodig blijkt te zijn, is dit afhankelijk van de uiteindelijke planvorming. Dit brengt ook aanvullende kosten met zich mee.

Bandbreedte financiële gevolgen

Aanvullende investeringsbehoefte is op dit moment niet te kwantificeren. De kans van voordoan beschouwen wij gezien de huidige marktomstandigheden in de bouw als gemiddeld (50%). In de voorliggende Begroting 2024 - 2027 zijn investeringsbedragen aangepast aan de te verwachten marktomstandigheden d.d.1 juli 2023. Daarnaast zijn toekomstige marktomstandigheden niet exact te voorspellen.

Beheersingsmaatregelen

De projecten zijn ingebed in een projectstructuur waarbinnen wij diverse kaders zoals inhoud, planning en financiën zorgvuldig en realistisch op elkaar afstemmen. De fasering kan per ontwikkeling verschillen.

Verloop

Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2018. Geactualiseerd elk P&C-document sindsdien (soms ongewijzigd)

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Samenleving (en andere afdelingen)

Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

In de risicoparagraaf schenken wij aandacht aan de mogelijke financiële risico's voor de twee genoemde ontwikkelingen.

Bewaking

Wij blijven de ontwikkeling van de aanneemsommen en de eventuele overschrijdingen volgen om de financiële risico's te beoordelen.

Ondernomen en mogelijke acties

Het SHO is geactualiseerd en vastgesteld in de gemeenteraad van 7 maart 2022. Met de Voorjaarsnota 2022 is het budget aangepast aan de prijsontwikkelingen voor beide ontwikkelingen. Met de voorliggende Begroting 2024 - 2027 wordt voorgesteld om de kredieten aan te passen aan de prijsontwikkeling d.d. 1 juli 2023.

14. CAO stijging

Omschrijving risico's

Een CAO met hogere stijging van de salariskosten dan begroot.

Specifieke risico's

De huidige CAO loopt af op 31 december 2023. In de begroting 2024 is rekening gehouden met een stijging van de salariskosten van 2,8%. De inzet van de vakbonden is een substantieel hogere. Een procent extra loonstijging komt voor Capelle uit op N 500 (inclusief ons aandeel in de GR IJsselgemeenten). Dit wordt in de algemene uitkering voor ongeveer 60% gecompenseerd. Voor N 200 per 1% CAO-stijging is het een risico voor de gemeenten.

Bandbreedte financiële gevolgen

De indicatieve bandbreedte is 0 - 1.000. De kans van voordoan schatten wij in op 75%.

Beheersingsmaatregelen

Niet van toepassing

Verloop

Eerste moment van opname in P&C-document: Begroting 2024

Verantwoordelijken

Ambtelijk: gehele organisatie
Bestuurlijk: Faassen

Communicatie

n.v.t.

Bewaking

Wij blijven de ontwikkeling van de CAO volgen.

Ondernomen en mogelijke acties

Voor indexeringen plaatsen wij jaarlijks bij de Begroting een Stelpost Prijzen / Indexeringen op programma 0.

15. Grondexploitaties**Omschrijving risico**

Voor de toekomstige verwachte kosten en opbrengsten worden aannames gebruikt ten aanzien van planning, verwachte verkoopprijzen, geraamde kosten, verwachte rentelasten, plankosten, etc. Er zijn verschillende onzekerheden en risico's die het begrote financiële eindresultaat van de grondexploitatie kunnen beïnvloeden. Er is een onderscheid te maken tussen enerzijds risico's met betrekking tot de kosten en opbrengsten die specifiek binnen een grondexploitatiecomplex kunnen worden erkend en anderzijds risico's die voor de grondexploitatieportefeuille als geheel gelden.

Specifieke risico's

In de geheime bijlage van Voorjaarsnota 2023: Actualisatie Grondexploitaties beschrijven wij de voornaamste risico's, kansen en beheersmaatregelen per project.

Bandbreedte financiële gevolgen

Kansen: 633

Risico: 2.925

Het betreft verschillende soorten risico's. In de bepaling van de bandbreedte is reeds rekening gehouden met de kans van voordoen. Daarom zijn de risico's en de kansen voor de bepaling van de weerstandratio voor 100% meegenomen.

Beheersmaatregelen

In de geheime bijlage van Voorjaarsnota 2023: Actualisatie Grondexploitaties beschrijven wij de voornaamste risico's, kansen en beheersmaatregelen per project.

Verloop

Eerste moment van opname in P&C-document: Najaarsnota 2019

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Stadsontwikkeling
Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

In de risicoparagraaf zal blijvend aandacht geschonken worden aan dit risico.

Bewaking

In de geheime bijlage van Voorjaarsnota 2023: Actualisatie Grondexploitaties beschrijven wij de voornaamste risico's, kansen en beheersmaatregelen per project.

Ondernomen en mogelijke acties

In de geheime bijlage van Voorjaarsnota 2023: Actualisatie Grondexploitaties beschrijven wij de voornaamste risico's, kansen en beheersmaatregelen per project.

16. Impact nieuwe Omgevingswet en Wkb op leges omgevingsvergunningen**Omschrijving risico**

Met de invoering van de Omgevingswet, en die hieraan gekoppelde Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), wijzigt de wet- en regelgeving voor bouwinitiatieven en omgevingsvergunningen. Er zullen ook veranderingen optreden in de vergunningplicht, en daarmee in de legesheffing. Wij verwachten geen financiële gevolgen bij de invoering van de Omgevingswet, maar wel bij invoering van de Wkb (naar verwachting 1 januari 2024) en mogelijk ook op termijn bij de vaststelling van de Omgevingsplannen. Uw raad bepaalt in het Omgevingsplan op welke wijze u invulling geeft aan deregulering en vergunningplichten voor bepaalde activiteiten. Tijdens de voorbereiding van het Omgevingsplan informeren wij u ook over de financiële gevolgen van de opties. De Omgevingswet

maakt het heffen van leges voor milieubelastende activiteiten weer mogelijk; sinds 1998 was dit niet toegestaan. Bij de herziening van de Legesverordening 2024 kunnen wij u naar verwachting een voorstel voorleggen.

Specifieke risico's

Lagere opbrengsten uit leges omgevingsvergunningen.

Bandbreedte financiële gevolgen

Het risico is op dit moment niet te kwantificeren.

Beheersingsmaatregelen

Niet van toepassing

Verloop

Eerste moment van opname in P&C-document: Voorjaarsnota 2021

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Stadsbeheer

Bestuurlijk: Faassen

Communicatie

Momenteel is in onderzoek wat de financiële impact is van de nieuwe omgevingswet. Zodra hier meer bekend over is zullen wij u hierover informeren.

Bewaking

Niet van toepassing

Ondernomen en mogelijke acties

Niet van toepassing

17. Aanvullende investering Kindcentrum Florabuurt (ovb porto)

Omschrijving risico

Dit risico gaat over de mogelijke financiële consequenties van de besluitvorming over de definitieve gebiedsvisie Florabuurt en daarbij specifiek de te maken keuzes over de investering in het te realiseren kindcentrum.

Specifieke risico's

Het kindcentrum Florabuurt biedt plaats voor twee scholen (OBS De Klim-Op en basisschool De Triangel), een gymzaal, het KinderLab, twee kinderdagverblijven (gro-up en To Be Kind) en het ontwikkelcentrum Cocon van Pameijer.

Eerder is onderzoek gedaan naar welke partij in welke delen van het kindcentrum investeert. Ondanks dat het geen gemeentelijk beleid is om te investeren en in eigendom nemen van 'vreemd vastgoed' adviseert extern adviesbureau Hevo om als gemeente het gehele kindcentrum te financieren i.p.v. uitsluitend de schooldelen, het Kinderlab en de gymzaal. Dit vanwege de complexe ruimteverdeling, de gewenste snelheid tot uitvoering en het beperkte risico (langdurige huurcontracten). Op 3 juli 2023 heeft uw raad ingestemd om onderzoek te doen naar de voorgestelde investeringsconstructie.

In de gekozen investeringsconstructie verhuurt de gemeente aan de twee kinderopvangorganisaties en Pameijer om de aanvullende investering terug te verdienen. Alle (kapitaal)lasten die voortvloeien uit deze aanvullende investering, alsmede alle beheer- en exploitatielasten moeten worden gedekt via de huurprijs, welke marktconform maar wel minimaal kostendekkend moeten zijn. Het risico daarbij is dat partijen door te hoge huurprijzen voortijdig of na een eerste huurtermijn uitstappen. Om het risico van de gemeente te verlagen, zullen alleen huurperiodes voor een lange periode worden aangegaan (minimaal 15 jaar) en wordt in de huur een toeslag opgenomen om een deel van het toekomstige leegstandsrisico af te dekken. Om te voorkomen dat partijen door te hoge huren voortijdig uitstappen, moeten huren wel marktconform zijn.

De gekozen investeringsconstructie leidt naar verwachting tot een extra benodigd krediet van 8.080 om de totale investering van 19.332 te kunnen doen. In dit investeringsbedrag is tevens rekening gehouden met de prijsstijging in de bouwkosten in de afgelopen periode. Hierbij hoort een aanvullende structurele afschrijvingslast van N 268 (exclusief rente). De te verwachten jaarlijkse rentelasten zouden starten op N 283 op basis van de huidige rentestand, en zullen gedurende de afschrijvingsperiode jaarlijks afnemen. Daartegenover verwachten wij jaarlijkse huurinkomsten tussen de V 303 en V 389 (exclusief indexatie). Daarnaast is het in de huidige markt nodig om meerjarige voorspellingen te monitoren en waar nodig bij te sturen.

Bij de Voorjaarsnota 2024 leggen wij u het krediet voor op basis van het definitieve aantal vierkante meters van het gebouw en de bijbehorende te verwachten stichtingskosten.

Bandbreedte financiële gevolgen

Het leegstandsrisico wordt ingeschat op N 615 tot N 1.010 aan benodigd weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

Wij blijven de prijsontwikkeling volgen om de financiële risico's te beoordelen. Daarnaast beschrijven wij de voornaamste risico's, kansen en beheersmaatregelen per project in de Capelle bouwt aan de stad-monitor.

Verloop

Eerste moment van opname in P&C-document: Najaarsnota 2021

Verantwoordelijken

Ambtelijk: Samenleving (Stadsontwikkeling en Vastgoed)

Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

In de risicoparagraaf zal blijvend aandacht geschonken worden aan dit risico.

Bewaking

In de geheime bijlage van de Capelle Bouwt Aan de Stad Monitor schenken wij blijvende aandacht aan deze risico's, kansen en beheersmaatregelen.

Ondernomen en mogelijke acties

Niet van toepassing.

18. Stijging energie prijzen

Omschrijving risico

Onder invloed van mondiale omstandigheden zijn de energieprijzen op dit moment hoog en is het verloop zeer onvoorspelbaar. Het nieuwe energiecontract voor de periode 2023-2024 betreft in beginsel een variabel contract.

Specifieke risico's

Onzekerheid met betrekking tot uitgaven energiekosten.

Bandbreedte financiële gevolgen

0 - 200

Beheersingsmaatregelen

Voor enige zekerheid over de energiekosten voor het aankomende jaar is het wel wenselijk om de tarieven voorafgaand aan de start van 2024 vast te leggen. De huidige leverancier biedt hiertoe mogelijkheden, als aanvulling op het uitgevraagde variabele contract.

De uitvraag van de aanbesteding was een variabel contract, op basis van dagprijzen. Ten tijde van de aanbesteding werd niets anders aangeboden, vanwege de risico's van vaste prijzen. Na mislukken aanbesteding (geen geldige inschrijvingen) en heraanbesteding bood de winnende leverancier uiteindelijk toch meer dan het gevraagde, namelijk de mogelijkheid om vooraf vast te leggen.

Momenteel hebben we dus dagprijzen.

- Voor 2023 is gekozen om voorafgaand aan ieder kwartaal de prijzen vast te leggen, waardoor we nu al bijna 100% zekere tarieven hebben.

- Voor 2024 is gekozen z.s.m. te starten met het vastleggen prijzen, zodat we in 2024 niet voor verrassingen komen te staan.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Dienstverlening

Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

Niet van toepassing.

Bewaking

De tariefontwikkeling wordt nauwlettend gevolgd en op basis hiervan zullen regelmatig updates gegeven worden van de te verwachten uitgaven. Daarnaast wordt de strategie om het verbruik te verminderen verder doorontwikkeld.

Ondernomen en mogelijke acties

Niet van toepassing.

19. Subsidie versnellingsafspraken Rivium

Omschrijving risico

De ministeries van VRO en I en W willen de realisatie van woningbouw versnellen. Hiervoor komen wij in aanmerking voor een subsidie van het Rijk. Daarnaast verwachten wij aanvullende subsidies van regionale partijen. In het wijzigingsvoorstel houden wij rekening met een Rijkssubsidie van 65% en een bijdrage van regionale partijen een bedrag van 6.842 opgenomen als inkomst op het krediet.

Specifieke risico's

Voor het project van de Waterbus- en watertaxihalte hebben we de cofinanciering al rond. Zodoende vervalt op dit onderdeel het risico. Het resterende risico: de kans op een lagere cofinanciering (MRDH/provincie), bedraagt 6.347 met bijbehorende kapitaallasten van 212 vanaf 2030.

Bandbreedte financiële gevolgen

Risico: 212 vanaf 2030. De kans van voordoen schatten wij in op 25%

Beheersingsmaatregelen

Continue in overleg met regionale partijen om subsidies binnen te halen. Wij werken de deelprojecten die samenhangen met deze subsidieaanvraag verder uit tot concrete voorstellen die per deelproject ter definitieve besluitvorming en kredietvoting aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Verloop

Eerste moment van opname in P&C-document: Begroting 2023

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Stadsontwikkeling

Bestuurlijk: Westerdijk

Communicatie

In de risicoparagraaf zal blijvend aandacht worden geschonken aan dit risico.

Bewaking

Toetsing subsidie bij besluitvorming op deelprojecten.

Ondernomen en mogelijke acties

Continue in overleg met regionale partijen om subsidies binnen te halen.

20. Realiseren besparingen

Omschrijving risico

In de Begroting 2024 zijn besparingsmaatregelen opgenomen. Het risico is dat het beoogde financiële voordeel niet gehaald gaat worden.

Specifieke risico

Er is gerekend op een positiever EMU saldo van 7 miljoen door minder uitgaven aan o.a. investeringen, uitgaven t.l.v. voorzieningen en een hoger resultaat dan begroot. Hierdoor hoeven minder leningen aangetrokken te worden en is er een rentevoordeel. Er is met een onderrealisatie van 3 miljoen aan investeringen gerekend met hierdoor lagere rentelasten en afschrijvingen. Bij het berekenen van de onderhoudsvoorziening vastgoed wordt uitgegaan dat 10% van de begrote groot onderhoudsuitgaven niet uitgegeven worden. Vanaf 2025 zijn er opbrengsten geraamd door de inzet van toezichthouders Jeugd en WMO en vanaf 2026 zijn er lagere uitgaven begroot voor de WMO. Voortaan wordt uitgegaan dat een begroot negatief jaarresultaat wordt teruggebracht tot minimaal nul, waardoor er geen rekening meer gehouden wordt met het financieren van negatieve jaarresultaten.

Bandbreedte financiële gevolgen

De indicatieve bandbreedte is 700 - 1.400. In het meerjarenperspectief loopt dit op tot 3 tot 6 miljoen. De kans van voordoen schatten wij in op 50%.

Beheersingsmaatregelen

Niet van toepassing

Verloop

Eerste moment van opname in P&C-document: Begroting 2024

Verantwoordelijken

Ambtelijk: gehele organisatie
Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

N.v.t.

Bewaking

Wij blijven de realisatie volgen en rapporteren daarover in de P&C documenten volgen.

Ondernomen en mogelijke acties

Wij hebben voor de toezichthouders Jeugd en WMO een aanlooptijd van 1 jaar gerekend. Voor de door te voeren wijzigingen in de WMO is een aanlooptijd van 2 jaar gerekend.

21. Onderwijshuisvesting Oostgaarde**Omschrijving risico**

De schoolgebouwen in de wijk Oostgaarde zijn sterk verouderd en er is sprake van zowel ruimtetekort als ruimteoverschot in de verschillende schoolgebouwen. Naar verwachting zijn er in de toekomst investeringen nodig om de onderwijshuisvesting in Oostgaarde te herontwikkelen.

Specifieke risico

Met vaststelling van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO) 2022 is besloten onderzoek te doen naar de toekomst van onderwijshuisvesting in de wijk Oostgaarde. Het onderzoek hiernaar is in 2023 afgerond en hieruit volgen een aantal ontwikkelscenario's voor de onderwijshuisvesting. In het najaar van 2023/voorjaar 2024 worden deze varianten nader verkend. Nadere afstemming tussen gemeente en betrokken schoolbesturen is nodig voor het kiezen van een voorkeursvariant, waarna nadere uitwerking volgt. De verwachting is dat deze ontwikkeling op zijn vroegst van start gaat in 2028. Het voorstel en mogelijke financiële consequenties worden onderdeel van het SHO, welke in 2024 wordt geactualiseerd en voorgelegd aan uw raad.

Bandbreedte financiële gevolgen

Het risico is op dit moment nog niet te kwantificeren. De kans van voordoen schatten wij in op 75%.

Beheersingsmaatregelen

Niet van toepassing.

Verloop

Eerste moment van opname in P&C-document: Begroting 2024.

Verantwoordelijken

Ambtelijk: afdeling Samenleving
Bestuurlijk: Van Woudenberg

Communicatie

In de risicoparagraaf schenken wij aandacht aan de mogelijke financiële risico's van de genoemde ontwikkeling.

Bewaking

Wij blijven de voortgang van de ontwikkeling volgen en informeren tijdig uw raad over de te verwachten financiële consequenties.

Ondernomen en mogelijke acties

Het onderzoek is opgeleverd in 2023. In het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' bespreken we met de betrokken schoolbesturen de ontwikkeling.